

v Galati. Sedaj deluje tam do 18 francoskih misijonarjev, kateri s pridigami in poukom v francoskem, italijanskem, nemškem in grškem jeziku vzdržavajo katoliško svest budno. Po vrhu imajo vsakega leta po osemkrat duhovne vaje za možake in žene, vodijo Marijine bratovščine in opravljajo duhovska opravila pri usmiljenih sestrach. Dne 5. avgusta 1883. l. je posvetil bolgarski nadškof Nil Izvoorov, ki je večino svojega življenja služil v cerkvi sv. Benedikta, lazarista Mladenova za škofa unijatskih Bolgarov. Temu misijonu, pa tudi političnemu društvenemu uplivu Francoske v Carjemgradu se ima pripisati da je francoski jezik v višjih društvenih krogih do čelga izrinil italijanskega, kateri se samo v nižjih slojih potika po Galati. Usmiljene setre, Nemke in Francozinje, vzdržavajo v Carjemgradu pet bolnišnic, dve sirotišnici in dve lekarni za siromake. Po vrhu imajo tri zavode, kjer se do 40.000 siromakom na leto dajo zdravila in zdravniki zastonj.

Ako so tako sijajni uspehi katoliškega delovanja, katero se tiče vere in del krščanske ljubezni, niso nič manj znameniti oni, kateri se tičejo pouka. Po vrhu jezuvitskega kolegija sv. Pulherije, kolegija Šolskih bratov, in velikega kolegija usmiljenih sester Notre Dame de Sion, povzdignila je bratovščina sv. Vincencija Pavlana nastopne naučne zavode: Kolegij sv. Benedikta pod Lazaristi, kjer se do 140 dečkov v francoskem jeziku temeljito poučuje; semenišče za katoliške duhovnike; penzijonat in eksternat pri istem kolegiju za deco od 4 do 7 let staro, da se pripravlja za duhovnike; sirotišnica z bolnišnico La Paix, kjer se do 100 sirot vsake narodnosti odhranjuje; pet šol za 1.100 deklic pod usmiljenimi sestrami; naposled sirotišče za žensko deco za 160 sirot. Reči se mora, da katolištvo v Carjemgradu pod zaščito Francoske v vsakem smislu lepo napreduje.

Tudi pruski protestanti so že v znatnem številu začeli se naseljevati. Ker se silno vrivajo v trgovino, in imajo zaveznikov v turške vojni, zato bodo kmalu prišli do velike moči, katera se že sedaj v tem pokazuje, da mnoge odličnejše obitelji carigrajske svojo deco nemški poučujejo.

(Dalje prihodnjič.)

Deželni odbor.

Deželni odbor je v seji dne 13. februarija t. l. sklenil, da ima vodstvo deželne vinarske, sadjarske in poljedelske šole na Grmu pri Novem mestu letos v štirih krajih Dolenjske prirediti tečaje za poučevanje vinogradnikov v požlahtnenji ameriških trt in sicer v Leskovcu dne 8. marcija t. l. za vzhodne dolenjske vinorodne kraje, v Črnomlju ali Metliki dne 15. marcija t. l. za južne, oziroma belokranjske vinorodne kraje, v Št. Rupertu dne 22. marcija t. l. za severne vinorodne

kraje, in na Grmu dne 25. marcija za osrednjo Dolenjsko, t. j. za okolico Novomeško. S tem, da je deželni odbor tečaje na več krajih odredil, je hotel doseči obilno udeležitev vinogradnikov, katerim preti po trtni uši v gospodarskem oziru tolikanj nevarnosti.

C. kr. vladni svetnik in zdravstveni poročevalec za Kranjsko spisal je knjižico „Egiptovska bolezen na očeh in sredstva, s katerimi je moč se boriti zoper njo.“ Knjižica je pisana dovolj popularno in je dobro in potrebno, da se kolikor mogoče širi med ljudstvom. Deželni odbor je glede na to, da se je Egiptovska bolezen pokazala na več krajih Kranjske, kupil 650 izvodov te knjižice in jih poslal c. kr. deželnemu šolskemu svetu, da jih isti razdeli ljudskim šolam.

Deželni odbor podelil je P. P. Glavarjeve ustanove za uboge Janezu Kosu iz Zval, Frančišku Regina iz iz Radnjevasi, Neži Godec iz Zavrha.

Občini Dol v Brdskem okraji se je dovolilo pobiranje 35 % priklade na neposredni davek za občinske potrebščine in za razširjanje šole;

občini Ilirska Bistrica pa 20 % priklada na užitnino za občinske potrebščine.

Na podstavi § 24. zakona z dne 28. julija 1889, dež. zak. št. 17, je deželni odbor dovolil za cestne potrebščine sledeče priklade na neposredne davke, in sicer:

V skladovnem cestnem okraji Ilirska Bistrica 14 %; v skladovnem okraji Lož 16 %; v skladovnem okraji Logatec 20 %; v skladovnem okraji Škofja Loka 12 %; v skladovnem okraji Radovljica 20 %; v skladovnem okraji Kamnik 17 %; v skladovnem okraji Litija 15 %; v skladovnem okraji Radeče 20 %; v skladovnem okraji Mokronog 12 %; v skladovnem okraji Črnomelj 20 %; v skladovnem okraji Metlika 20 %; v skladovnem okraji Žužemberk 25 %; v skladovnem okraji Velike Lašice 20 %.

Narodno-gospodarske reči.

Trgovinska in obrtniška zbornica.

VI. Gospod zbornični svetnik, Fran Hren poroča o prošnji občinskega zastopa v Šmartnem pri Litiji, da bi c. kr. deželna vlada dovolila dva nova semnja za blago in živino, v torek po sv. Valentinu (dne 14. februarija) in v torek po sv. Jarneji (dne 24. avgusta). Občina Šmartinska štela je pri štetvi 1880. l. 2357 prebivalcev in 36 vasi in selišč. Konec 1889. l. našteali so v občini 67 konj, 3 bike, 256 volov, 359 krav, 404 mladih goved, 162 ovac in 161 koz. Ker rede sešebno veliko mlade živine, imajo pa le malo travnikov, morajo gledati, da jo kmalu prodajo, kar pa ni lahko po bližnjih semnjeh, ker hodi na nje navadno le malo ljudi. Na sedanja dva semnja v Šmartinu pa priženajo 500—700 živinčet brez drobnice. Zato in ker je blizu železniška postaja litijska,

prihajajo tudi kupci iz Laškega in Tirolskega, ki kupujejo posebno mlado živino, razen njih pa tudi mesarji iz raznih krajev. Zoper dovolitev so se oglasili semenjske občine Zagorje, Radohova vas, Lukovica, Moravče, Št. Rupert in Novomesto. Glede teh ugovorov omenja c. kr. okrajno glavarstvo Litijsko, da ležita Zagorje in Radohova Vas daleč od Šmartina, da zahaja tjakaj jako malo ljudi iz Šmartinske občine zaradi težavnih potov, in to je tudi reči o drugih občinah, ki ugovarjajo. C. kr. okrajno glavarstvo je za dovolitev živinskih semnjev zaradi tega, ker bi se ž njimi povzdignila živinoreja, za semnje za kramarsko in drugo blago se pa ne vnema, ker zadostujejo sedanje kramarije potrebščinam kmečkega prebivalstva. Odbor c. kr. kmetijske družbe ne ugovarja zoper zaprošeno dovolitev semnjev, misli pa, da občina Moravska po pravici ugovarja enemu semenjskemu dnevi, t. j. v torek po sv. Jarneji, tedaj misli, da bi Šmartinska občina morala drug dan izbrati. Leta 1875. prosila je občina Šmartinska dveh novih semnjev za blago in živino v ista dneva (torek po 14. februarju in torek po 24. avgustu), a zbornica je v seji z dne 30. decembra 1875. l. sklenila vladi predlagati, da se odkloni. Od tistega časa je sedaj preteklo 15 let, doba, ki je gotovo vplivala na tamkajšnje gospodarstvo. Tudi občina Šmartinska je spoznala veliki pomen živinoreje in zato v preteklih 15 letih bolj marljivo gojila živino, kar spričujejo navedene številke. Ozirati se je tedaj na prošnjo za pomnožitev semnjev zato, ker treba skrbeti, da se tudi lahko spečava živina, ako naj bo reja tudi uspešna in koristna. Te reči kažejo pomnožiti semnje, toda le, ako se bodo druge semenjske občine imele škode. Odsek tedaj meni, da se preprečijo vse navskrižnosti, ako ne za semnja odmenita druga dneva. On tedaj predlaga: Zbornica naj se izreče za dovolitev dveh novih semnjev v Šmartinu pri Litiji, toda s tem pogojem, da je namesto nameravanih semenjskih dni predlagati dva druga, katera bi ne bila navskriž s semnji po bližnjih občinah, oziroma preblizu skupaj.

Zbornični svetnik, Janko Kersnik, podpira odsekov nasvet, izreka pa željo, da bi se uže zdaj izreklo, da bi nova Šmartinska semnja z Lukoviškimi in Moravškimi ne bili v navskriž.

Ko zbornični tajnik omenja, da se bode o tej stvari še enkrat v zbornici obravnavalo, ako se bode slavna c. kr. deželna vlada ozirala na nasvet zbornični, se je predlog odsekov sprejel.

VII. Gospod zbornični svetnik, Vaso Petričič poroča o dopisu c. kr. okrožnega sodišča v Novem mestu, da je čas prisednikom trgovskega sodišča: Adolfu Pauserju, Josipu Ogorevcu in Ivanu Surcu, pretekli in da je prisednik Anton Kalčič umrl. Treba je po visoki ministerski naredbi od 2. decembra 1864. l., drž. zak. št. 89, novega predloga. Gospod poročevalec nasvetuje v odsekovem imenu, da se nasvetuje, da bi se izbrali

prisedniki iz naslednjih gospodov: Josip Ogorevc, Adolf Pauser, Ivan Surc, Ivan Krajec, Viktor Durini, Adolf Justin trgovci v Novem mestu. — Predlog se jo sprejel.

Naši dopisi.

Iz Železnikov, 21. februarja. (K ljudskem štetju. Volitev.) V naši občini je bilo dne 31. decembra 1890. leta 311 strank; moškega spola 519, ženskega pa 539 oseb. vkup 1058; toraj teh je 817 domačinov, 241 ptujcev; — brati in pisati jih zna 566 (53 odstotkov); samo brati pa 103 (9³/₄ odstotkov). — Živali se je naštel: Konj 29, goved 98, kozi 2, prašičev 9, čebelskih panjev (uljev) pa 27.

Prvotna volitev mož, ki bodo 3. marca šli v Kranj volit državnega poslanca za gorenjske kmetske občine, se je vršila v naši občini včeraj, 20. t. m. Vdeležba ni bila obilna, izid pa kaže o mišljenji volilcev. Izvoljeni so bili gg župnik M., župan K. in učitelj L. — Kakor povsod, kjer je prebivalstvo vneto za pravi in istiniti blagor Avstrije, tudi pri nas srčno želimo: naj bi bil konečni izid volitev v državni zbor tak, da bi se vresničiti zamogel zgodovinsko znani izrek presvitlega vladarja in cesarja Franc Jožefa I. do grofa Taaffe-ja: „Naredita mir med mojimi narodi!“ Za pravi mir pa nam je porok edino le konservativna stranka, ki nosi na svojem praporu napis: „Za vero, cesarja in domovino!“
L.

Iz Železnikov, 19. februarja. (Javna zahvala.) Blagorodna gospa Marija Pirnat, posestnica v Ljubljani in tukajšnja rojakinja, je poslala za potrebščine naše šole lepi dar 5 gld. — Da je za sedanji hudi čas, ko stariši otrokom težko oskrbujejo potrebna učila, ta podpora posebno dobro došla, je nedvomno. Naj bo torej blagi dobrotnici izrečena s tem najtoplejša zahvala.

Josip Levičnik,
učitelj in načelnik kraj. šol. sveta.

Iz Ljubljane. — Ljudsko štetje v Ljubljani. Ljubljana šteje po zadnjem ljudskem štetju, ki se je vršilo 31. decembra 1890. l., 30.505 ljudi, kateri so po posameznih mestnih oddelkih tako razdeljeni: V šolskem oddelku stanuje 4.011 ljudi, v Šentjakobskem 6.406, v dvornem 8.710, v železniškem 7.774, v predkrajih 1.433, in c. in kr. aktivnega vojaštva je 2.171 mož. Po občevalnem jeziku je 24.200 Slovencev, 5.127 Nemcev, 179 Čehov, 27 Hrvatov, 13 Poljakov, 3 Rusini, 167 Italijanov in 789 tujcev. Po veri je 30.162 rimsko-katoličanov, 202 protestanta, 10 grško zjedinjenih, 53 pravoslavcev, 1 angličan, 1 starokatoličan in 76 židov. Pri ljudskem štetju leta 1880. štela je Ljubljana le 26.284 ljudi, in po občevalnem jeziku bilo je 18.845 Slovencev, 5.658 Nemcev, 136 Čehov, 5 Hrvatov, 7 Poljakov, 172 Italijanov, 1 Ru-